

Елин Пелин

Пророк

Той пристигна в града като застрашителен облак. По мрачното му лице играеха дълбоки бръчки, движени от гняв. Тъмните му очи гореха от ненавист. Устата му бяха засъхнали и попукани от непрестанен вик.

– Покайте се, защото божията мъст виси над вас!

Беше съботен ден. Привечер. Хората, освободени от седмодневния труд, пълнеха пазара, мегданите, кръчмите и кафенетата и новата пролет, която току що беше разцъфнала, ги възбуждаше радостно. По пещчливите пътеки на градските градини играеха деца, по затулените пейки си шепнеха влюбени двойки, притиснати един до друг, по пътните врати бяха излезли стари жени и минаващите се обръщаха към тях с почит като към стари мисли и ги заминаваха бързо. От малките дюкянчета се обаждаха продавачи, шеговито канеха хората, хвалеха стоките си и хвърляха весели закачки зад гърба на хубавите жени. Животът си течеше такъв, какъвто е бил винаги. И лошите, и добрите живееха така, както можеха, и не така, както искаха. Всеки търсеше щастие и всеки го разбираше по своему. Злото и доброто се преливаха и месеха в една приятна измама, която поддържаше живота и крепеше надеждите.

И ето, сред тия мирни хорица се появи буреносният пророк като застрашителен облак. Той размаха седможилест бич, гласът му загърмя като рушителна тръба и мълнии от гняв излязоха от устата му:

– Покайте се, защото божията мъст виси над вас! Аз съм пратеник негов, и устата ми говори чрез него. Земята ще се продъни и ще погълне нечистия ви град. Потоп ще ви отнесе, огън ще превърне на пепел къщите ви!

Пророкът вървеше бос по неравната каменна настилка на улиците и от дрипавата му власяница, с която покриваше тялото си, падаше гад. Сплъстената му и никога не чесана коса се развяваше от бързия му ход. Страшният бич плющеше в ръката му и удряше и удряше всеки, който се приближи, защото разгневеният пророк не допускаше да има праведни на земята. Надъхан от жестоката идея за доброто, той не знаеше що е милост. Той шибаше влюбените, които срамежливо се държеха за ръце, биеше по лицата хубавите жени, защото дишаха съблазън, биеше грозните, защото чрез разни мазилки се мъчеха да добият съблазънта на хубавите. Биеше снажните мъже, в които кипеше плътска сила, биеше недъгавите просяци, които се мъчеха да скрият грозотата на тялото си под дрипите на облеклото си. Биеше богатите за разкоша им и бедните за унижението им. Биеше блудниците, защото подлагаха тялото си за пари, биеше и честните жени, защото законният брак ги отегчаваше и караше душите им да скупчат.

Биеше пратеникът божи и ревеше:

– Забравихте оня, който ме е изпратил! Аз ида да ви донеса неговата безпощадна мъст! Посипете главите си с пепел, молете се и плачете!

Уплашени от гнева на пророка, хората се разбягаха и изпокриха. Чуха се зловещи плачове и викове, които се вдигаха до небето като предсмъртна поличба.

Пред страшния пророк се явиха някои мъдри и смели старци и го попитаха:

– Какво искаш от нас?

– Не искам нищо. Бог ме праща, за да ви накажа.

– Какво сме сторили?

– Престъпихте заповедите му.

– Бог вижда – каза един от старците, – че живеем така, както са живели хората от веки веков. Трудим се, развъждаме челяд и се грижим за нея. Не можем да бъдем много добри, защото бог е направил човека така, че да обича себе си повече от другите. Не можем да бъдем и много зли, защото се боим едни от други. Живеем като червеите в дървото, всеки гризе и си прави път според силите си. Ако го нямаше злото, никой нямаше да знае що е добро.

– Не говорете, не смейте да ми противоречите вие, които сте разрушили границите между злото и доброто. Смърт и огън ще ви помете!

И седможилестият бич заплъщя върху главите на тия, които се учудваха на пророческия гняв. Те се разбягаха недоумяващи и уплашени.

Пророкът вдигна очи към небето.

На неговите широки граници се издигаха черни злокобни облаци, предвождани от орли, разперени като черни кръстове. Светкавици почнаха да бичуват земята.

Още по-голяма паника обзе хората. Страх смрази душите. Скоро улиците опустяха и градът заприлича на изоставен мъртвец.

Пророкът остана сам. Той заудря с бича по камъните и зарева:

– Излезте и се подложете под бича ми! Над главите ви виси стихия. Божият гняв ми иде на помощ.

Но около него нямаше вече никой. Светкавици пригласяха на свистенето на бича му и гръмотевици заглушаваха думите му, отведнъж земята под него се разтърси, каменната настилка се раздвижи като възвряла. Улицата почна да кипи. Дупки и пропасти се образуваха една след друга и пак бързо се затваряха. Подземен тътнеж се сгромоляса някъде и сякаш повлече света.

– Господи, дочеках тържеството на гнева ти – извика пророкът с протегнати към небето ръце и удовлетворената му душа възликува. Стрaшна усмивка изкриви мрачното му лице.

Камъните под нозете му кипяха и той тръгна, за да избегне пропащите, които ту го поемаха, ту го изхвърляха нагоре. Той побегна по улицата, но земята под стъпките му трепереше и го подхвърляше като играчка. Пророкът обърна очи да търси подслон и опора и тогава с ужас забележи, че земята се тресе само под неговите нозе и че къщите наоколо стоеха спокойни и неподвижни. Тогава той хукна по правата улица, която водеше вън от града. Навред, гдето стъпваха босите му крака, земята се повдигаше с тътен и с тътен се проваляше надолу. Ужасен, уморен, с окървавени крака, най-последно пророкът излезе вън от града, гдето се простираше зелено вълнообразно ширине, преградено от планината. Тук пророкът се спря и се обърна да види погибающия град.

Небето беше тъмно. Земята тътнеше и бучеше, но улицата, по която избяга, лежеше спокойна и всеки от камъните стоеше неподвижно на мястото си.

„Милостивият бог не иска да ги погуби, но той утвърди моята заплаха с неговата“ – помисли с гордост пророкът.

Но когато вдигна ръце към небесата, за да поблагодари на всевишния, който потвърди мислите му, земята под краката му отново се залюля и отнякъде се чуха обезумяли гласове на хиляди животни. Тълпи кучета с вой излязоха из тъмнините и се впуснаха бесни към пратеника божи. Той вдигна бича със заплаха и клетви, те се разбягаха и после отново го нападнаха. Белите им зъби дърпаха власяницата му, късаха я парче по парче и я свлякоха съвсем от тялото му. Те окъсаха седемте жили на бича му.

Пророкът се видя гол. Той хукна като призрак през полето. Светкавици го заслепяваха, вятърът го шибаше и развяваше дългата му коса. А кучетата немилостиво и свирепо го преследваха и техният ужасен вой смразяваше кръвта му. Земята под краката му кипеше.

Цяла нощ пророкът бега ужасен, забравил мисията си, забравил злото и доброто, движим от една едничка сила – инстинкта да се спаси, да намери устойчива земя, далече от кучетата, които го гонеха.

На утрото, когато слънцето заля наново земята, той прехвърляше един хълм, зад който се простираха спокойни, осяяни с цветя поляни. Но и тук не можа да спре. Земята не задържаше тялото му. Тя трепереше и съскаше. Тя се разпука и го погълна, после го изплю и го захвърли надалече. Там старик овчар спокойно пасеше стадото си и свиреше

безгрижно с малка свирчица. Той видя как земята изплю тоя гол изплашен човек с покъсан бич в ръката, приближи го и рече:

– Защо не те прие земята? Кой си ти?

– Аз съм пратеник божи. От негово име ида, за да накажа грешните. Земята ме не приема, защото мисията ми още не е свършена.

– Земята не приема хората, докато не станат съвсем добри, сиреч, докато не умрат – каза старикът.

– Посочи ми убежище да се скрия, защото съм гол. Искам да почина и да поправа бича си – каза пророкът.

– Върви право към планината. Господ ще те упъти – отговори старикът, като посочи с тоягата си.

Пророкът погледна нататък и тръгна покорно. Земята се укроти и кучетата изчезнаха. Небето беше ясно и слънцето високо и спокойно. Като се срамуваше от голотата си, той се засланияше под синурите, под тръните, под малките храсатлаци и бързаше.

Той навлезе в планината по течението на една рекичка, която се провираше между високи чудати скали. Трънливи и жилести къпини обвиваха подножията им. Спасен и притулен, пророческият гняв отново кипна в душата му и той почна да скубе дълги въжета от къпините, за да поправи бича си.

Отведнъж някаква силна ръка го хвана за рамото и се чу заповеднически глас, който му каза:

– Спри!

Пророкът се изправи стреснат и уплашен. Пред него стоеше Исус Христос с пастирска тояга в ръка, същата тояга, с която старикът овчар му бе посочил пътя.

– Позна ли ме? – попита кротко Христос.

– Познах те, господи – извика пророкът и поиска да падне на колена, но Исус го задържа с ръката си.

– Не си ме познал, окаяний – каза Христос, – и не си ме познавал. Не ме познава оня, който с гняв и злоба изпълнява заповедите ми. Твоят сърце беше камък, стани камък!

Исус вдигна десницата си.

И днес между скалите в планината стои пророкът гол, вкаменен, с окъсан бич в ръка. От него бягат птиците и животните. Реката се скрива под скалите от погледа му и наоколо владее пустинна самота.

КРАЙ

© Елин Пелин

Набиране: Георги Величков
Източник: Словото

Публикация:

Елин Пелин. „Събрани съчинения в шест тома“, Том трети; „Български писател“, С. 1977. Под редакцията на Тодор Боров, Кръстьо Генов и Пеньо Русев.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5422>]